

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MARDİN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

2020 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	10
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	10
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	11
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	13
7.	DENETİM BULGULARI.....	13
8.	EKLER.....	27

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	5
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri.....	6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri.....	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	7
Tablo 8: Gelir Tahsilat Oranları	15
Tablo 9: İlçe Bazlı Otopark Bedelleri Tahsilat Oranları	21

KISALTMALAR

LNG: Sıvılaştırılmış Doęalgaz

LPG: Sıvılaştırılmış Petrol Gazı

AVM: Alıřveriř Merkezi

MARSU: Mardin Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel M¼d¼rl¼ę¼

BEM-BİR-SEN: Belediye ve Özel İdare Çalışanları Birlięi Sendikası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Sayıştay İlamlarının İnfaz Edilmemesi
2. Bazı Belediye Gelirlerinde Tahsilat Oranının Düşük Olması
3. Elektrik Enerjisi Alımlarında Muaf Olunmasına Rağmen Elektrik Tüketim Vergisi Ödenmesi
4. İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması
5. Kurum Veznelerinden Yapılan Tahsilatlarda Kasa Hesabının ve Diğer Hazır Değerler Hesabının Kullanılmaması
6. Otopark Yönetmeliği'ne Göre İlçe Belediyelerince Gönderilmesi Gereken Otopark Bedellerinin Takibinin Yapılmaması
7. Taşınmaz Kayıtlarının Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik Hükümlerine Uygun Olarak Yapılmaması
8. Akaryakıt Alım ve Tüketimine İlişkin İşlem ve Kayıtların Taşınır Mal Yönetmeliği'ne Uygun Yapılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Mardin Büyükşehir Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği görev, yetki, imtiyaz ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

Büyükşehir Belediyesinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu olup bu Kanun'da kurumun görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanunu ile diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımı şeklindedir. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 8 ve 9'uncu maddesinde belirtilen altyapı ve ulaşım hizmetleri büyükşehir belediyelerinin sorumluluğu altındadır.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin

tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile birlikte büyükşehir belediyelerinin görev, yetki ve sorumluluk alanları genişletilerek; büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasındaki ilişkiler ve hizmetlerin yerine getirilmesi noktasında düzenleyici, bağlayıcı karar alma yetkisi verilmiştir.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5216 sayılı Kanun'da Büyükşehir Belediye organları; Büyükşehir Belediye Meclisi, Büyükşehir Belediye Encümeni ve Büyükşehir Belediye Başkanı olarak öngörülmüştür. Karar organı olan Büyükşehir Belediye Meclisi, 6 kişiden oluşmakta olup, biri Büyükşehir Belediye Başkanı olmak üzere 5 Memur üyeden oluşmaktadır.

Büyükşehir Belediyesi teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak genel sekreterlik, daire başkanlıkları ve müdürlüklerden oluşmaktadır. Birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi Büyükşehir Belediyesi Meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Büyükşehir Belediyesi personeli Büyükşehir Belediye Başkanı tarafından atanır. Personelden müdür ve üstü unvanlı olanlar ilk toplantıda Büyükşehir Belediye Meclisinin bilgisine sunulur. Genel sekreter, belediye başkanının teklifi üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanı tarafından atanır.

Büyükşehir Belediyesinin teşkilat yapısında doğrudan Başkana bağlı 5 adet birim belirlenmiştir. Bunlar; Özel Kalem Müdürlüğü, İç Denetim Birimi, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Danışmanlar, Araştırma ve Geliştirme Müdürlüğüdür. Doğrudan Başkana bağlı diğer birim olan Genel Sekreterlik idarenin en önemli icra organıdır.

Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü ile Hukuk Müşavirliği doğrudan Genel Sekretere bağlı olan birimlerdir. Genel Sekretere bağlı 4 Genel Sekreter Yardımcısı bulunmaktadır. Belediyenin 17 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili Genel Sekreter Yardımcılıklarına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	522	182
Sözleşmeli Personel	-	8
Kadrolu İşçi	216	126
Geçici İşçi	-	3
Toplam	738	319
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	977

Mardin Büyükşehir Belediyesi Başkanlığının Mardin Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (MARSU) olmak üzere 1 (Bir) tane bağlı kuruluşu bulunmaktadır.

Mardin Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Büyükşehir Belediyesine bağlı olarak büyükşehir belediye sınırları içerisinde İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'la belirlenen su ve kanalizasyon işlerini yapmak üzere kurulmuştur.

Ayrıca Büyükşehir Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu toplam 1 (Bir) adet şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Mardin Büyükşehir Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Büyükşehir Belediyesinin 2020 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	45.905.000,00	+17.063.000,00	62.968.000,00	58.450.844,34	4.517.155,66	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	7.200.000,00	+3.620.000,00	10.820.000,00	10.071.445,72	748.554,28	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.903.617,77	236.432.000,00	+12.564.879,08	250.900.496,85	232.490.393,85	19.203.445,00	250.000,00
04	Faiz Giderleri	0,00	29.000.000,00	+0,00	29.000.000,00	24.172.606,62	4.827.393,38	0,00
05	Cari Transferler	0,00	13.369.000,00	-1.909.333,64	11.459.666,36	10.310.608,13	1.149.058,23	0,00
06	Sermaye Giderleri	247.326,97	116.761.040,00	-5.266.292,05	111.742.074,92	104.166.592,91	10.325.482,01	0,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	1.000,00	+1.050.000,00	1.051.000,00	1.041.687,78	9.312,22	0,00
08	Borç Verme	0,00	2.020.000,00	+0,00	2.020.000,00	1.000.000,00	1.020.000,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	30.300.000,00	-27.105.000,00	3.195.000,00	0,00	3.195.000,00	0,00
Toplam		2.150.944,74	480.988.040,00	17.253,39	483.156.238,13	441.704.179,35	44.995.400,78	250.000,00

Büyükşehir Belediyesinin 2020 mali yılı bütçesi ile 420.365.000,00 TL ödenek öngörülmüş, önceki yıldan devreden 2.150.944,74 TL, yıl içinde 60.623.040,00 TL yapılan ek bütçe ile birlikte 2020 yılı ödenek toplamı 483.156.238,13 TL olmuştur. Yıl içinde 441.704.179,35 TL Bütçe Gideri yapılmış, 44.995.400,78 TL ödenek iptal edilmiş, kalan 250.000,00 TL ödenek ise 2021 yılına devretmiştir.

Büyükşehir Belediyesinin 2020 yılı Bütçesi “(A) Ödenek Cetvelinde” 420.365.000,00 TL ödenek, “(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması” cetvelinde ise 401.000.000,00 TL gelir tahmini öngörülmüş olup gider bütçesindeki ödenek toplamı ile gelir bütçesinde tahmin edilen gelir toplamı arasındaki fark, Finansmanın Ekonomik Sınıflandırılması Cetvelindeki

İllere Bankasındaki borçlanma ile gösterilen 19.365.000,00 TL ile giderilmiş olup bütçe denklığı sağlanmıştır.

Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	8.229.000,00	6.740.587,25	6.740.587,25	81,91
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	7.428.000,00	6.582.330,83	6.582.330,83	88,61
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	1.202.040,00	10.623.040,00	10.623.040,00	883,75
05- Diğer Gelirler	373.764.000,00	456.581.305,18	456.581.305,18	122,15
06- Sermaye Gelirleri	11.000.000,00	2.328.600,00	2.328.600,00	21,16
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	401.623.040,00	482.855.863,26	482.855.863,26	120,22

Buna göre 2020 yılında net bütçe geliri %120,22 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%81,91) ve teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%88,61), sermaye gelirleri ise (%21,16) oranında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	45.905.000,00	58.450.844,34	127,33
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	7.200.000,00	10.071.445,72	139,88
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	215.432.000,00	232.490.393,85	107,91
04- Faiz Gideri	29.000.000,00	24.172.606,62	83,35
05- Cari Transferler	13.369.000,00	10.310.608,13	77,12
06- Sermaye Giderleri	77.138.000,00	104.166.592,91	135,03
07- Sermaye Transferleri	1.000,00	1.041.687,78	104.168,77
08- Borç Verme	2.020.000,00	1.000.000,00	49,50
09- Yedek Ödenekler	30.300.000,00	0,00	0,00
Toplam	420.365.000,00	441.704.179,35	105,07

Buna göre başlangıç ödeneğine göre 2020 yılında bütçe giderleri %105,07 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2020 yılsonu ödeneği Bütçe giderlerinde gerçekleşme oranı %91,42'dir. Personel harcamalarına ilişkin gider kalemleri %127,33, Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri %139,88, Mal ve Hizmet Alım Giderleri %107,91, Sermaye Giderleri %135,03, Sermaye Transferleri %104.168,77 beklenenin üstünde gerçekleşirken, diğer giderler beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Büyükşehir Belediyesinin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2019 yılının 2018 yılına, 2020 yılının 2019 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B- A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	3.617.860,03	2.917.541,79	6.740.587,25	-19,35	131,03
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	7.331.900,29	5.330.518,40	6.582.330,83	-27,29	23,48
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	5.861.459,67	6.000,00	10.623.040,00	-99,89	1769,50
Diğer Gelirler	329.584.879,28	355.953.189,00	456.581.305,18	8,00	28,27
Sermaye Gelirleri	19.437,77	2.245.000,00	2.328.600,00	11449,67	3,72
Toplam	346.415.537,04	366.452.249,19	482.855.863,26	5,78	31,76
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Net Toplam					

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2020 yılında gelirler bir önceki yıla göre 116.403.614,07 TL'lik (%24,11) artış göstermiştir. Bu çerçevede; alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde 10.617.040,00 TL (%99,95) artış, vergi gelirlerinde 3.823.045,46 TL (%56,72), diğer gelirlerde 100.628.116,18 TL (%22,04) ve sermaye gelirlerinde 83.600,00 TL (%3,60) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur. Gelir yönetiminde sağlanan başarı da bu artışta etkili olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B- A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C- B)/B]
Personel Giderleri	29.529.513,22	42.390.744,04	58.450.844,34	43,55	37,88
SGK Devlet Prim Giderleri	4.676.873,99	6.550.670,31	10.071.445,72	40,06	53,74
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	197.062.255,17	217.258.845,67	232.490.393,85	10,24	7,01

Faiz Giderleri	7.896.389,49	32.189.890,36	24.172.606,62	307,65	-24,90
Cari Transferler	10.000.987,17	11.372.538,17	10.310.608,13	13,71	-9,33
Sermaye Giderleri	198.417.170,16	117.029.301,99	104.166.592,91	-41,01	-10,99
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	1.041.687,78	0,00	100
Borç Verme	4.250.000,00	14.399.979,77	1.000.000,00	238,82	-1.339,99
Toplam	451.833.189,20	441.191.970,31	441.704.179,35	-2,35	0,11

Büyükşehir Belediyesinin bütçe giderleri toplamı 2020 yılında 2019 yılına göre 512.209,04 TL (%0,11) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2020 yılında personel giderlerinin 16.060.100,30 TL (%37,88), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 3.520.775,41 TL (%53,74) arttığı görülmektedir. Personel harcaması niteliğindeki bu giderlerin artışı maaş zamlarından kaynaklanmıştır. Mal alım ve hizmet giderlerinde 15.231.548,18 TL'lik (%7,01) bir artış, sermaye giderlerinde 12.862.709,08 TL'lik (%10,99) bir azalış ve sermaye transferlerinde 1.041.687,78 TL'lik (%100) bir artış olmuş, faiz giderlerinde 8.017.283,74 TL'lik (%24,9) bir azalış olmuştur. Faiz tutarı kredi faizlerinden ve İller Bankasından çekilen kredilerden kaynaklanmış olup, özellikle bütçe yönetiminde dengenin sağlanması amacıyla tasarrufa gidilerek, sermaye giderleri azaltılmış ve bütçe denkliliği sağlanmaya çalışılmıştır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2020 yılı Faaliyet Gideri 313.041.146,54 TL, Faaliyet Geliri 493.215.502,50 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 180.174.355,96 TL olarak gerçekleşmiştir.

Büyükşehir Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Mardin Kent A.Ş.	4.000.000,00	4.000.000,00	100

Büyükşehir Belediyesinin faaliyette olan Mardin Kent A.Ş.'de 4.000.000.-TL sermayesi olup, bunun dışında kuruluş aşamasında olan Midyat Organize Sanayi Bölgesi için de 1.041.687,78 TL sermaye transferi yapılmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Mardin Büyükşehir Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

- 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
- 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
- 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle

gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu uyarınca hazırlanan İç Kontrol ve Ön Mali kontrole İlişkin Usul ve Esaslar, 31.12.2005 tarih ve 26040 3. mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. İç Kontrol ve Ön Mali kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ve Kurumca uygulanan diğer kontroller doğrultusunda Kurumun iç kontrol sistemi hakkında bilgiler şöyledir:

1-Kontrol Ortamı:

Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünce 05.02.2009 tarihli Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Rehberi yayınlanmış olup, kurumlardan iç kontrol eylem planlarını rehber doğrultusunda hazırlamaları istenilmiştir. İç Kontrol Standartları Eylem Planı hazırlanmıştır.

Kurum çalışanlarının iç kontrollerle ilgili bilgi sahibi olmasına yönelik eğitimler yapılmıştır. Kamu görevlileri etik sözleşmesi kurum çalışanlarınca imzalanmıştır.

İdarenin hazırlamış olduğu 2020 yılı Faaliyet Raporunda Harcama Yetkilileri ve Üst Yönetici tarafından imzalanması gereken “İç kontrol güvence beyanları” bulunmaktadır.

Kurumun misyon ve vizyonuna hazırlanan stratejik planda yer verilmiştir, stratejik plan, faaliyet raporu ve performans programı Kurum web sitesinde yer almamaktadır.

Birimlerce yürütülecek görevler yazılı olarak tanımlanmıştır. Birim Yönetmelikleri çıkarılmış olup Teftiş Kurulu Başkanlığı hariç olmak üzere yönergelerde hazırlanmıştır.

Kurum teşkilat şeması mevcuttur, kurum web sitesinde yayınlanmamıştır.

Kurum yöneticileri tarafından hassas görevler tanımı kısmen yapılmıştır.

Personelin eğitim ihtiyacına ilişkin çeşitli seminerler yapılmıştır. Personelin eğitim ihtiyacı genel olarak yüz yüze eğitim / yeni personelin tecrübeli personelce eğitilmesi şeklinde karşılanmaktadır.

2-Kurumun Risk Değerlendirmesi:

Kurumca stratejik plan ve performans programları hazırlanmıştır, birimlerce stratejik amaçlara uygun olarak hedefler belirlenmiştir.

Kurum tarafından amaç ve hedeflere yönelik riskler belirlenmiştir, risk analizleri yapılmıştır.

3-Kontrol Faaliyetleri:

İç kontrol güvence beyanları faaliyet raporunda yer almaktadır.

Kurumda ön mali kontrol faaliyeti mevzuatta öngörüldüğü şekilde işletilmektedir. İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 17. maddesine tabii taahhüt evrakları ve sözleşme tasarılarının mali hizmetler birimince kontrolü yapılmaktadır.

Gerekli hallerde asil personel yerine vekil personel usulüne uygun olarak görevlendirilmektedir.

4-Bilgi ve iletişim:

Personel görevlerini yerine getirebilmek için gerekli ve yeterli bilgiye her zaman ulaşabilmektedir.

Bütçelerin ilk 6 aylık uygulama sonuçları ve ikinci 6 aya ilişkin beklentileri içeren mali durum ve beklentiler raporu 2021 yılı için hazırlanmamıştır.

Hata, usulsüzlük ve yolsuzlukların bildirim yöntemleri belirlenmiştir.

5-İzlemeye ilişkin faaliyetler:

İç kontrol sistemi kurulmuştur.

Genel olarak değerlendirildiğinde kurumda iç kontrol sisteminin ilgili mevzuatı kapsamında yeterli düzeyde kurulduğu, ön mali kontrol sistemlerinin kurulduğu fakat yürütülmesi konusunda eksiklerin var olduğu görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Mardin Büyükşehir Belediyesi'nin 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Sayıştay İlamlarının İnfaz Edilmemesi

19.12.2010 tarihli 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 82'nci maddesiyle 832 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmış ve Kanun'un 53'üncü maddesinde, "*Sayıştay ilamları kesinleştikten sonra doksan gün içerisinde yerine getirilir. İlam hükümlerinin yerine getirilmesinden, ilamların gönderildiği kamu idarelerinin üst yöneticileri sorumludur...*" şeklinde düzenleme yapılmıştır.

6085 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin (3) numaralı fıkrasında; Sayıştay ilamlarının infazını izlemeyen ve gereklerini yerine getirmeyenler hakkında aylıklarının yarım ödeneceğini, yarım aylık kesilmeye başlandığı tarihten itibaren muhasebe yetkililerinin en çok üç ay, diğer görevlilerin ise ilgili kamu idarelerince mevzuatındaki usule göre görevden uzaklaştırılarak haklarında gerekli soruşturma veya kovuşturma yapılacağı ifade edilmiştir.

Yukarıda da görüleceği üzere; 19.12.2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'na göre de, ilamlar kesinleştiği tarihten itibaren 90 gün içerisinde infaz edilir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 2015 yılı hesabına ait olan ve kesinleşen 174 no.lu 129.288,24 TL tutarındaki Sayıştay ilamı ile 2017 yılına ait olan ve

kesinleşen 74,265 ve 266 no.lu 102.833,80 TL tutarındaki Sayıştay ilamlarının mevzuatında belirtilen süresi geçmesine rağmen ilam hükmünün halen infaz edilmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında idare tarafından; 2014 yılı hesabına ait 174 nolu ilamın 10'uncu maddesinde konuya ilişkin Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığına yazı yazılmasına karar verilmiş olmasına rağmen kişi borcuna alınmış olduğundan ilamda yer alan tutarın kişi borcundan çıkarıldığı, 2014 yılı hesabına ait 174 nolu ilamın 5'inci maddesinde ilama bağlanan 42.735,85 TL'nin ilgili şahıslardan 41.399,80TL'sinin tahsil edildiği, 2014 yılı hesabına ait 174 nolu ilamın 9'uncu maddesinde yer alan 12.356,00-TL'nin yine ilamda yer alan 'Belediye Başkanının da savunması alındıktan sonra düzenlenecek ek rapor gelinceye kadar hükmün bekletilmesine'' karar verilmesinden ve ek 266 sayılı İlam Kararı gereğince kamu zararına konu bir husus bulunmadığına ilişkin kararı sonrasında kişi borcundan çıkarıldığı, 2015 yılı hesabına ait 74 nolu Sayıştay İlamı'nın 1'inci maddesinde ilama bağlanan 208.100,56 TL'nin 117.919,01 TL'sinin şahıslardan tahsil edildiği ve kalan 90.181,55 TL için ise ilgililere tebligatın yapıldığı belirtilmiştir.

Dolayısıyla ilama bağlanan 250.836,41 TL'nin 159.318,81 TL'sinin tahsil edildiği ve kalan 91.517,60 TL'nin tahsili için gerekli çalışmaların yapıldığı ifade edilmiştir.

Netice olarak; Sayıştay ilamlarının, mevzuatında belirtilen süre içinde infaz edilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Bazı Belediye Gelirlerinde Tahsilat Oranının Düşük Olması

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 60'inci maddesinin (e) bendinde, ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek mali hizmetler biriminin görevleri arasında sayılmış; mezkûr Kanun'un 61'inci maddesinde muhasebe yetkilisinin, gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması ile muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumlu olduğu belirtilmiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un, 37'nci maddesinde; amme alacaklarının hususi kanunlarında belli edilen zamanlarda ödeneceği, hususi kanunlarında ödeme zamanı tespit edilmemiş amme alacaklarının ise Maliye Vekâletince belirtilecek usule göre yapılacak tebliğden itibaren bir ay içinde ödeneceği, 55'inci maddesinin birinci fıkrasında, amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, yedi gün

içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir "ödeme emri" ile tebliğ olunacağı düzenlenmiştir.

İdare gelir, tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Tablo 1’de görüleceği üzere 4 gelir grubunda gelir tahsilat oranı %5,12’dir. Bina, Arsa ve Eğlence vergilerinin yılı tahakkukları geçmiş yıl tahakkuklarının % 0,32’sine tekabül etmektedir.

Tahakkuka bağlanmış alacakların açıklanan mevzuat hükümlerine uygun olarak takip ve tahsilatının gerçekleştirilmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespitine binaen, İdare tarafından; tahsilat oranlarının düşük kalmasının sebepleri; 6360 sayılı Kanun ile devir alınan alacakların (arsa ve bina vergisi) şu anda ilçe belediyeleri gelirleri arasında sayıldığından mükellef bilgilerine ulaşımının zorluğu ve Covid-19 Pandemisi sebebiyle Eğlence Vergisi ve İlan ve Reklam Vergisi mükellefi işyerlerinin kapalı olması sebebiyle tahsilat oranlarının düşük olması belirtilmiş, ancak önümüzdeki yıllarda tahakkuk ve tahsilat oranlarının arttırılması ile ilgili gerekli önlemlerin alınacağı ifade edilmiştir.

Ancak, yukarıda yer alan tabloda görüleceği üzere, İdarenin 2020 yılı sonu itibariyle bazı gelir kalemlerinde tahakkuk tahsilat oranı düşük kalmıştır. Tahsilat oranının düşük gerçekleşmesi tahsil ve takip hususunda yeterli özenin gösterilmesini ve yukarıda mezkûr mevzuat hükümlerine uygun hareket edilmesini gerektirmektedir.

Tablo 8: Gelir Tahsilat Oranları

	Gelirin Türü	2019 Devreden	2020 Yılı Tahakkuku	Toplam Tahakkuk	2020 Yılı Net Tahsilatı	Gelecek Yıla Devredilen Tahakku	Tahsilat Oranı(%)
1	Bina Vergisi	196.557,00	562,00	197.119,00	1.692,38	195.426,62	0,86
2	Arsa Vergisi	135.691,32	194,70	135.886,02	725,70	135.160,32	0,53
3	Eğlence Vergisi	17.090,00	347,70	17.437,70	422,70	17.015,00	2,42
4	İlan ve Reklam Vergisi	4.461.716,11	3.748.048,23	8.209.764,34	1.368.435,12	6.841.329,22	16,67

BULGU 3: Elektrik Enerjisi Alımlarında Muaf Olunmasına Rağmen Elektrik Tüketim Vergisi Ödenmesi

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun 34’üncü maddesinde; Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde elektrik ve havagazı tüketimi, Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisine tabi olduğu ve 35’inci maddesinde; “Elektrik ve Havagazı tüketenler, Elektrik ve Havagazı

Tüketim Vergisini ödemekle mükellef olduğu, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa göre elektrik enerjisini tedarik eden ve havagazını dağıtan kuruluşlar, satış bedeli ile birlikte bu verginin de tahsilinden ve ilgili belediyeye yatırılmasından sorumlu olduğu hükümlerine yer verilmiştir.

Kanun'un 36'ncı maddesinde bu vergiden istisna tutulan tüketimlerin neler olduğu, 37'nci maddesinde verginin matrahı, 38'inci maddesinde verginin oranları ve 39'uncu maddesinde ise beyan ve ödeme hususları düzenlenmiştir. Kanun'un 36'ncı maddesinde Belediye ait bir muafiyet bulunmamaktadır.

Ancak 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 16'ncı maddesinde; Belediyenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmazları ile bunların inşa ve kullanımları Katma Değer Vergisi ile Özel Tüketim Vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç, katılma ve katkı paylarından muaf olduğu hükmü yer almaktadır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun Büyükşehir belediyesi ve ilçe belediyelerinin yetkileri ve imtiyazları başlıklı 10'uncu maddesinde büyükşehir belediyelerinin, Belediye Kanunu hükümleri ile belediyelere tanınan yetki, imtiyaz ve muafiyetlere sahip olduğu ve "Diğer hükümler" başlıklı 28'inci maddesinde Belediye Kanunu ve diğer ilgili Kanunların bu kanuna aykırı olmayan hükümleri ilgisine göre büyükşehir ve ilçe belediyeleri hakkında da uygulanacağı belirtilmiştir. Bu nedenle Büyükşehir Belediyeleri de 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 16'ncı maddesinde yer alan muafiyetten yararlanacaklardır.

5393 sayılı Belediye Kanunu, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'ndan 24 yıl sonra yürürlüğe girmiş daha yeni bir Kanun'dur. Ayrıca 2464 sayılı Kanun'un belediyelerin gelirleri hususunda düzenlemeler getiren "genel hükümler içeren bir kanun" olduğu, 5393 sayılı Kanun'un ise belediyelerin kuruluş ve görevlerini düzenleyen "özel hükümler içeren bir kanun" olduğu görülmektedir. Bununla birlikte 2464 sayılı Kanun'da muafiyet ve istisnalara ilişkin düzenlemelerin yalnızca bu Kanun'da düzenlenmesi gerektiği yönünde bir hüküm de bulunmamaktadır. Belediye Kanunu'nun 16'ncı maddesinde ise belediyelerin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmazları ile bunların inşa ve kullanımları Katma Değer Vergisi ile Özel Tüketim Vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç, katılma ve katkı paylarından muaf tutulacağı belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine göre belediyelerin kamu hizmetine tahsis edilen, kamunun yararlanmasına açık olan ve gelir de getirmeyen belediye taşınmazlarının kullanımları Elektrik Tüketim Vergisi'nden muaftır.

İdareye ait 2020 yılı elektrik faturası ödemelerinin incelenmesi neticesinde; yukarıda yer verilen muafiyet kapsamında yer almasına rağmen muaf tutulmayan kullanımları dolayısıyla İdare'nin 84.907,33 TL Elektrik Tüketim Vergisi ödediği tespit edilmiştir.

İdare denetim tespitine istinaden; bulgu konusu hususa iştirak ettiğini belirtmiş ve konu ile ilgili dağıtıcı şirket olan Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş'ye 18.03.2021 tarihinde yazı gönderildiğini, Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş'nin 22.03.2021 tarihli cevabı ile olumsuz geri dönüş sağlandığını, daha sonra İdarece 09.06.2021 tarihinde detaylı bir yazı gönderildiğini, Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş'nin 12704 sayılı cevabi yazısında olumsuz geri dönüş sağladığını ancak sürecin titizlikle takip edileceğini ifade etmiştir.

Netice olarak; belediyelerin kamu hizmetine tahsis edilen, kamunun yararlanmasına açık olan ve gelir de getirmeyen belediye taşınmazlarının kullanımları Elektrik Tüketim Vergisi'nden muaftır. Muafiyet kapsamında olmasına rağmen elektrik dağıtım şirketine ödenen 84.907,33 TL Elektrik Tüketim Vergisi'nin ilgili şirketten tahsil edilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

Belediyede yapılan incelemelerde işçilerin yıllık izinlerinin kanuna uygun şekilde kullandırılmadığı görülmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 50'nci maddesinde, dinlenmenin çalışanların bir hakkı olduğu ve bu hakların kullanımının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun yıllık izinlere ilişkin maddelerinde,

- İşçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği,
- Yıllık iznin Kanunda gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu,
- İş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği,

• Yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı,

• İzinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı,

• Yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler,

• İzinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller,

• İşverence tutulması zorunlu kayıtların şeklinin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle gösterileceği belirtilmiştir.

4857 sayılı Kanun'un 56'ncı maddesinde yıllık izin Kanun'un 53'üncü maddesinde gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu düzenlemesi göze alındığında, yıllık izinlerin kullanılmasında asıl olanın işçinin talebine bağlı olarak kullanılmasının değil, işveren tarafından Kanun ve ilgili emredici Yönetmelik düzenlemeleri doğrultusunda planlanıp kullandırılması olduğu anlaşılmaktadır.

4857 sayılı Kanun'un "Yıllık Ücretli İzin Hükümlerine Aykırılık" başlıklı 103'üncü maddesinde işveren sorumluluğunun yerine getirilmemesinin müeyyideleri de belirtilmiştir.

Buna göre; yıllık ücretli izni kanuna aykırı olarak bölen veya izin ücretini mevzuatında belirtilen usule aykırı olarak ödeyen veya eksik ödeyen, hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline idari para cezası verilir.

Bu itibarla, İş Kanunu'nun yıllık izin hakkından vazgeçilemeyeceği düzenlemesi işçi açısından, işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olması da işveren açısından emredici düzenlemeler olup, iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin kullanamadığı yıllık izin sürelerine ait ücretinin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden ödeneceğine yönelik düzenlemenin yıllık izin işçi tarafından kullanılıp kullanılmamasına ilişkin bir esneklik olarak değil, işveren tarafından kullandırılmamış izinlerin bulunması durumunda iş akdinin feshi gibi zaruri durumda işçinin mağdur olmamasına yönelik bir önlem olarak anlaşılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede Mardin Büyükşehir Belediyesinde kadrolu işçi pozisyonunda çalışan 126 personelden 1'inin 400'den, 5'inin 200; 23'ünün 100 günden fazla ve toplamda 9991 gün kullanılmamış izinlerinin bulunduğu görülmüştür. Biriken yıllık izin sürelerinin ücrete dönüşmesi halinde idare açısından çok yüksek miktarlarda ödeme yapılması söz

konusu olacağından ve bu durumun ileriki yıllarda idare adına daha fazla külfet getireceği değerlendirilmektedir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından, işçilerin yıllık izinlerinin kullandırılması hususunda gerekli çalışmalara başlanıldığı bildirilmiştir.

Netice olarak; hem mevzuata uygunluk açısından hem de İdareye ek mali külfet getirmemesi amacıyla yıllık izinlerin kullandırılması gerekmektedir.

BULGU 5: Kurum Veznelerinden Yapılan Tahsilatlarda Kasa Hesabı'nın ve Diğer Hazır Değerler Hesabının Kullanılmaması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "100-Kasa Hesabı Hesabı'nın niteliği" başlıklı 49' uncu maddesinde, muhasebe birimleri veznelerince kanuni dolaşım niteliğine sahip ulusal paraların alınması, verilmesi ve saklanması ile ilgili işlemlerin bu hesapta izleneceği; Hesabın işleyişi başlıklı 51'inci maddesinde kasaya yatırılan tutarların bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedileceği ve kasa varlığından bankaya yatırılmak üzere gönderilen tutarların 100-Kasa Hesabı'na alacak, 108-Diğer Hazır Değerler Hesabı'na borç kaydedileceği ifade edilmektedir.

Yukarıda anılan mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere vezneden yapılan nakit tahsilatlarda, ilk kayıt 100-Kasa Hesabı'na yapılmalı, akabinde banka hesaplarına aktarılması gereken paranın yola çıktığında 100-Kasa Hesabı alacaklandırılarak 108-Diğer Hazır Değerler hesabı borçlandırılmalı, alınan banka hesap özet cetvelleri sonrası paranın banka hesaplarına geçtiğinin teyiti ile de 108-Diğer Hazır Değerler Hesabı alacaklandırılarak 102-Bankalar Hesabı borç çalıştırılmalıdır.

Yapılan incelemelerde 2020 yılı içerisinde vezneden nakit tahsilatı yapılan 7.778.990,98 TL'nin belirtilen süreçler işletilmeden direk 102-Bankalar Hesabı borç çalıştırılmak suretiyle kayıt altına alındığı, 100-Kasa Hesabı'nın ve 108-Diğer Hazır Değerler Hesabı'nın çalıştırılmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespitine binaen, İdare tarafından; İlçelerde oluşturulan tahsilat noktaları, hal, mezbahane ve hayvan pazarı gibi yerlerde görevlendirilen tahsildarlar marifetiyle toplanan paraların Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Görevlendirilmeleri, Yetkileri, Denetimi ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'e uygun olarak muhasebe biriminin banka hesabına doğrudan yatırılarak işlem gerçekleştirildiğinden 108-

Hazır Değerler Hesabı'nın kullanılması imkan ve kabiliyeti kalmadığından İdarece 108 hesabın kullanılmamasının mevzuata aykırı olmadığı ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre 100-Kasa ve 108-Diğer Hazır Değerler Hesaplarının kullanım amacı kurumun yönetim bilgi sistemi üzerinden takip ettiği nakit işlemlerinin muhasebe sistemi üzerinden takibi için getirilmiş bir sistemdir ve belirtilen işlemlerin mevzuatta belirtilen hesapların kullanılarak takip edilmesi hesap verilebilirlik açısından zorunludur.

Hazır değerlere ilişkin işlemlerinin Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesi ve bulguda belirtilen hesaplar kullanılarak nakit işlemlerinin muhasebe sistemi üzerinden izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Otopark Yönetmeliği'ne Göre İlçe Belediyelerince Gönderilmesi Gereken Otopark Bedellerinin Takibinin Yapılmaması

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Belediyeler Arası Hizmet İlişkileri ve Koordinasyon" başlıklı 27'nci maddesinin son paragrafında; İmar mevzuatı uyarınca belediyelerin otoparkla ilgili olarak elde ettikleri gelirler tahsil tarihinden itibaren kırk beş gün içinde büyükşehir belediyesine aktarılacağı, Büyükşehir belediyeleri bu geliri tasdikli plan ve beş yıllık imar programına göre hazırlanan kamulaştırma projesi karşılığında otopark tesisi için gerekli arsa alımları ile bölge ve genel otoparkların inşasında kullanılacağı ve bu gelirler bu fıkrada belirtilen amaç dışında kullanılamayacağı hükmü yer almaktadır.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Otoparklar" başlıklı 37'nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında; İmar planlarının tanziminde planlanan beldenin ve bölgenin şartları ile müstakbel ihtiyaçlar göz önünde tutularak lüzumlu otopark yerleri ayrılır ve otopark ihtiyacı bulunan bina ve tesislere lüzumlu otopark yeri tefrik edilmedikçe yapı izni, otopark tesis edilmedikçe de kullanma izni verilemeyeceği ifade edilmektedir.

Otopark Yönetmeliği'nin "Otopark Bedelinin Tespit, Tahakkuk ve Tahsili" başlıklı 12'nci maddesinde; Otopark bedellerinin tahakkuk ve tahsil esaslarının bu Yönetmelik hükümleri dikkate alınarak ilgili idareler tarafından belirleneceği, otopark bedellerinin kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılacağı, 5216 sayılı Kanun kapsamında kalan belediyelerde, büyükşehir belediyesince ilçe belediyeleri adına otopark hesabı açtırılacağı, ilçe belediyeleri hesabında toplanan otopark bedellerinin, büyükşehir belediyelerince o ilçe sınırları içerisinde yapılacak veya yaptırılacak bölge veya genel

otoparkları için kullanılacağı, büyükşehirlerde otopark bedeli alınan parsellerin otopark ihtiyacının büyükşehir belediyesince karşılanması zorunlu olduğu ifade edilmektedir.

5216 sayılı Kanun'un "Büyükşehir Belediyesinin İmar Denetim Yetkisi" başlıklı 11'inci maddesinde; Büyükşehir Belediyesini, ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetlemekle yetkilendirmektedir. Denetim yetkisi, konu ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi istemeyi, incelemeyi ve gerektiğinde bunların örneklerini almayı içerir. Bu amaçla istenecek her türlü bilgi ve belgelerin en geç on beş gün içinde verileceği belirtilmektedir.

Ayrıca yine 5216 sayılı Kanun'un "Büyükşehir Belediyesinin Gelirleri" başlıklı 23'üncü maddesi, büyükşehir ile ilçe belediyelerinin birbirlerine göndermeleri gereken payları göndermedikleri takdirde İller Bankası aracılığıyla bu payı tahsil etmelerine imkân sağlanmıştır.

Ancak 30.12.2020 tarihinde 31350 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Çevre Ajansının Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunu'nun 31'inci maddesi ile bu gelirlerin büyükşehir belediyelerine aktarılması uygulaması son bulmuştur. Dolayısıyla 30.12.2020 tarihine kadar ilçe belediyelerince imar mevzuatı gereği otoparklar ile ilgili elde edilen gelirlerin Büyükşehir Belediyesine aktarılması gerekmektedir.

Yapılan denetimde otopark bedeli olarak iki ilçe (Artuklu ve Derik) belediyesince tahsil edilen toplam 81.458,00 TL'nin Mardin Büyükşehir Belediyesine gönderildiği geri kalan sekiz ilçe belediyesinin ise tahakkuk ve tahsil durumunun belirsiz olduğu tespit edilmiştir.

Söz konusu denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından; Otopark gelirlerinin tahsiline ilişkin tespitlerin yapılması maksadıyla komisyon oluşturulduğunu ve ilgili ilçe belediyeleri ile yazışmalar yapıldığı ifade edilmiştir.

Dolayısıyla 30.12.2020 tarihine kadar ilçe belediyelerince imar mevzuatı gereği otoparklar ile ilgili elde edilen gelirlerin Büyükşehir Belediyesine aktarılması gerekmektedir.

Tablo 9: İlçe Bazlı Otopark Bedelleri Tahsilat Oranları

Otopark Gelirleri Tahsilat Oranları		
3.02.2020	Artuklu Belediye Başkanlığı	26.250,00
11.03.2020	Artuklu Belediye Başkanlığı	8.208,00
2.04.2020	Artuklu Belediye Başkanlığı	10.000,00
17.07.2020	Derik Belediye Başkanlığı	8.000,00

30.10.2020	Derik Belediye Başkanlığı	8.000,00
4.11.2020	Derik Belediye Başkanlığı	4.000,00
9.12.2020	Derik Belediye Başkanlığı	8.000,00
30.12.2020	Derik Belediye Başkanlığı	6.000,00
3.12.2020	Derik Belediye Başkanlığı	3.000,00
2020 Yılı Toplam		81.458,00
2019 Yılı Devreden		1.925.054,50
Genel Toplam		2.006.512,50

BULGU 7: Taşınmaz Kayıtlarının Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik Hükümlerine Uygun Olarak Yapılmaması

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44'üncü maddesinde kamu idarelerinin taşınmazlarının kaydına ilişkin usul ve esasların çıkarılacak Yönetmelik ile belirleneceği belirtilmiştir. Buna istinaden 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile “Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik” çıkarılmıştır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in “Kayıt şekli” başlıklı 7'nci maddesinde Kamu idarelerinin, doldurması gereken formlar tek tek sayılmıştır.

Bunlar sırasıyla;

- a) Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu
- b) Tapu kütüğünde kayıtlı olmayan taşınmazlar için Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu
- c) Orta Malları Formu
- ç) Genel Hizmet Alanları başlığı altında yer alan taşınmazlar için Genel Hizmet Alanları Formu
- d) Tapu kütüğünde üçüncü kişiler adına tescilli veya diğer kamu idarelerinin yönetiminde olmakla birlikte irtifak hakkı tesisi, tahsis, kiralama, kullanma izni verilmesi gibi yollarla kullanım hakkı kendilerine verilen taşınmazlar için Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formudur.

Söz konusu formlar kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanır ve taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine

gönderilir. Mali hizmetler birimince bu formlar konsolide edilerek bu Yönetmelik ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulur.

Aynı Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesinde ise söz konusu taşınmazların kayıt ve değerlendirme yöntemleri belirlenmiştir. Buna göre;

Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazlar maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenler ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınır. Ancak;

a) Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar başlığı altında yer alan taşınmazlardan maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyen taşınmazlar,

b) Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılan taşınmazlar,

c) Orta Malları başlığı altında yer alan taşınmazlar,

ç) Genel Hizmet Alanları başlığı altında yer alan taşınmazlar,

d) Bakanlık tarafından iz bedeli ile takip edilmesine karar verilen taşınmazlar, iz bedeli üzerinden kayıtlara alınır.

Mardin Büyükşehir Belediyesi hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Tapu Müdürlüğü ile yapılan yazışmalar sonucu elde edilen İdare adına tapuya kayıtlı taşınmazlar ile İdare taşınmaz envanteri karşılaştırılmış ve İdare adına tapuda kayıtlı ana taşınmaz sayısının 2524, zemin şerh beyanı olan 695 olmak üzere toplamda 3219 adet taşınmaz tescilinin olduğu tespit edilmiştir. İdare taşınmaz envanterinde ise bu sayı 2903'tür. Yine taşınmazların cinslerine bakıldığında su ve kanalizasyon hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla kullanılan su kuyusu, su deposu, çeşme vs. ile ilgili taşınmazların Mardin Su ve Kanalizasyon İdaresine devredilmediği tespit edilmiştir.

İdare adına kayıtlı taşınmazların envanterinin yapılması, değerlemeye tabi tutulmak suretiyle kayıt altına alınması ve Devir, Tasfiye Komisyonu marifeti ile başka kurumların kullanımına verilen taşınmazların ilgili kurumlara devrinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 8: Akaryakıt Alım ve Tüketimine İlişkin İşlem ve Kayıtların Taşınır Mal Yönetmeliğine Uygun Yapılmaması

Yapılan denetim ve incelemeler sonucunda akaryakıt alımlarının ambara girişinde taşınır işlem fişinin giriş kaydının yapıldığı fakat çıkış kaydının kullanıldıkça değil toplu bir şekilde yapıldığı tespit edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Taşınır Kaydı" başlıklı 12'nci maddesinde; Kamu idarelerince bütün taşınırların ve bunlara ilişkin işlemlerin kayıt altına alınması gerektiği. Taşınır kayıtları, harcama birimleri itibarıyla yönetim hesabı verilmesine esas olacak şekilde tutulacağı ve her bir kaydın belgeye dayanmasının şart olduğu ifade edilmiştir.

Takibin ise; Önceki yıldan devren gelen taşınırlar ile içinde bulunulan yılda herhangi bir şekilde edinilen veya elden çıkarılan taşınırların, taşınırlardaki kayıp, fire, yıpranma ve benzeri nedenlerle meydana gelen azalmaların, sayım sonucunda ortaya çıkan fazlalar, miktar ve değer olarak kayıtlara alınarak yapılacağı hükmü yer almaktadır.

Kayıt Zamanı, Kayıt Değeri ve Değer Tespit Komisyonu başlıklı 13'üncü maddesinde ise taşınırların, edinme şekline bakılmaksızın kamu idaresince kullanılmak üzere teslim alındığında giriş; tüketime verildiğinde, satıldığında, başka harcama birimlerine devredildiğinde, bağışlandığında veya yardım yapıldığında, çeşitli nedenlerle kullanılamaz hale geldiğinde, hurdaya ayrıldığında veya kaybolma, çalınma, canlı taşının ölümü gibi yok olma hallerinde çıkışının yapılacağı;

"Tüketim Suretiyle Çıkış başlıklı" 22'nci maddesinde; Tüketim malzemeleri, Taşınır İstek Belgesi karşılığında düzenlenecek Taşınır İşlem Fişi ile çıkış kaydedileceği, taşınır İşlem Fişi düzenlenmeden hiçbir şekilde tüketim malzemesi çıkışı yapılamayacağı ve tüketim malzemelerinin çıkış kayıtlarının, ambarlara girişlerindeki öncelik sırası dikkate alınarak "ilk giren-ilk çıkar" esasına göre ve giriş bedelleri üzerinden yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Yerinde yapılan fiziki denetim sonucunda 2018/76405 İhale numaralı Akaryakıt Alım İşleri kapsamında peyderpey Belediye ambarlarına getirilen 1.642,860 litre ve 9.391.083,79 TL ödemesi yapılan akaryakıtın, hakedişin düzenlenmesi ile birlikte 150- İlk Madde ve Malzeme Hesabı'na giriş kaydı yapılmakta ve eş zamanlı olarak Taşınır İşlem Fişi düzenlenerek giriş kaydı yapılmaktadır.

Ancak Taşınır İşlem Fişi çıkış kayıtlarının akaryakıtın kullanımı ile peyderpey değil toplu halde yapıldığı tespit edilmiştir.

Hâlbuki İdare kullanmış olduğu akaryakıtı, kilometre karşılaştırmalı kullanım durumlarını, günlük, haftalık ve aylık takip edebilmektedir. Bu imkânın olmasına rağmen Akaryakıt Taşınır İşlem Fişlerinin çıkış kaydının toplulaştırılarak yapılıyor olması hem belirtilen mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmekte hem de 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun 7'nci maddesinde ifade edilen, kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur hükmünün yerine getirilmesine engel teşkil etmektedir.

Söz konusu denetim tespitine binaen, İdare tarafından; 01.06.2021 tarihinden itibaren günlük verilen akaryakıt araç icmal listesine göre hazırlanan Taşınır İşlem Fişi ile çıkış işleminin yapılmaya başlanıldığı ifade edilmiştir.

Kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanım ve kontrolünün sağlanması için akaryakıt giriş ve çıkışlarının eksiksiz ve zamanında yapılması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: İZLEME**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Belediye Kayıtlarında, Belediye Sınırları İçindeki Bazı İşletmeler İçin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsat Kayıtlarının Güncel Verilere Dayanmaması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	İdare çalışma başlatmış, fakat tamamlanmamıştır.
Taşınmaz Kayıtlarının Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik Hükümlerine Uygun Olarak Yapılmaması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	İdare çalışma başlatmış, fakat tamamlanmamıştır. 2020 Yılı Sayıştay Raporunun Diğer Bulgular başlığı altında yer alan 7'inci bulguda konu edilmiştir.
Sosyal Denge Sözleşmesinde Mevzuatta Öngörülen Süre Sınırına Uyulmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından sürelerle uyulduğu görülmüştür.
Belediye Bünyesinde Çalışan İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	İdare çalışma başlatmış, fakat tamamlanmamıştır. 2020 Yılı Sayıştay Raporunun Diğer Bulgular başlığı altında yer alan

			4'üncü bulguda konu edilmiştir.
Sosyal Denge Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması.	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından bu hususa uyulduğu görülmüştür.
Hurdaya Ayrılan Maddi Duran Varlıkların Muhasebeleştirilmesi İşlemlerinin Yapılmaması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	İdare çalışma başlatmış, fakat tamamlanmamıştır.
Kira Gelirlerine İlişkin Tutarın Mali Tablolar ile Tahakkuk Servisi Kayıtlarında Farklı Olması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdare tarafından farklılığın giderildiği görülmüştür.